

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző *Balkányi K.*Cím *Bosnyákok Budapesten.*

Hely

Idő

"1911"

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1911 11/30

Helyszám

Bosnyákok Budapesten.

Véletlenül — csak rossz színdarabokban és a mindennapi életben vannak eféle véletlen események — összekerül egymás mellé két újsághír. Bosnyákok jöttek ma ide mihozzánk, holnap vagy holnapután pedig Németországba érkeznek északamerikaiak. A kirándulók foglalkozása ugyanaz, céljuk is egyformán tanulmányút. Míg azonban a bosnyákokat nálunk igaz rokonérzés, tisztelet és megbecsülés fogadja, az amerikai vendégjárás elé különös diszharmóniával harangoznak be szász kollégáik. A nyárias istenhozott körülbelül így hangzik arrafelé:

— Köszönjük szépen ezt a sok tanulmányi kirándulást. Éppen elég volt már az utisapkás, bűdkereses spiónokból! Amit a jó öreg kontinensen tapasztaltak, sietve felhasználták derék látogatóink otthon a német ipar ellen. Példa rá a nyomda-iparosok esete. Néhány év előtt megmutatták színes nyomtatásokat előállító telepeiket az amerikaiaknak s mi lett az eredménye? Amit lehetett, eltanultak és az új vámtarifában már külön osztályozták a képeslevelezőlapokat. Azóta nincs többé német kivétel ebből a cikkből. De azóta mink is tudjuk, mit tartunk látnivágyó vendégeinkről. Ti többi iparosok, ti is óvakodjatok tőlük!

Ez a kicsinyes boxer-szemponc, amit egy-két felvilágosodott német újság is szégyenkezve reprodukál, minő rikitó ellentétben áll azzal a szeretettel, melegséggel, amely közvetlenül nyilatkozott meg ma a bosnyákok megérkezésekor. Az annexió után első ízben jelentek meg nálunk Bosznia kereskedelmének és iparának hivatott képviselői. Nem szónoklásra, nem bankettezésre jöttek, hanem visszaadván magyar kollégáik lá-

togatását, szemügyre akarták venni ez ország közgazdaságának fejlődő intézményeit. Gyárakba, üzletekbe látogattak el, megnézték, megvizsgálták apróra mindent s bizalmatlanság helyett a büszke öröm felcsillanását vették észre vendéglátó gazdáik szemében.

Csakugyan szívesen látja Bosznia és Hercegovina kereskedőit, iparosait egész Budapest, egész Magyarország. Bennünket nem öl a féltékenység, ha ez új országreszek ipari fejlődésének vesszük hírét. Furcsa is volna, hiszen náluk is, minálunk is tenger még a tennivaló. Ha olyat észlelnek vendégeink magyar földön, amit náluk is meg lehetne valósítani: annál jobb. Ez nem bántja a magyar iparost. Erős meggyőződés hatja át itt a közgazdasági élet minden komoly munkását, hogy elzárkózás, a megszerzett pozíciók merev őrzése helyett Bosznia és Hercegovinával szemben a legnagyobb áldozatkészséget, törekvéseiknek őszinte istápolását kell programmba vennünk. Mennél több jóindulatot tapasztal magyar földön a bosnyák iparos a mostani és az ehhez hasonló tanulmányutak alkalmával, annál jobban hozzáferr ehhez az országhoz. Annál kevésbé ül fel azoknak a hírlapi agitációknak, amelyek oktalanul verik fel még gyakorta aszerajevói utcák csendjét. Am fejlődjék Bosznia ipara, emelkedjék mennél magasabbra, ezzel csak népének ma még igen redukált igényei fognak növekedni s hasznot láthat majd e fejlődésből a mi viszonylag erősebb iparunk, amely legközelebb van hozzájuk a szárazföldön.

Ezért becsüljük igen nagyra ezt a komolyan organizált tanulmányi kirándulást. De nemcsak az fontos ránk nézve, hogy ezek a számottevő bosnyák urak a magyar viszonyok ismeretével

vagy legalább is kitünő benyomásokkal állanak majd tovább. Ezen a tanulmányi kiránduláson talán mi többet tanulhatunk, mint a vendégek. Inspirációt mindenestre többet meríthetünk náluknál. Azt már kitünően tudjuk, hogy a mi iparfejlesztésünk határa nem végződhetik „a hon határainál.” Gyönyörűen el szoktuk azt is mondani, hogy Nyugat felé nehezen tudunk szembe szállani az ottani hatalmas iparral. Belföldön is legyőzi az osztrák ipar, amely olcsóbb cikkeket ad sokszor jobb minőségben. Hanem ott van a Kelet, amely nem oly kényes, amely még agrárbabb, mint mi és iparilag még sokkal fejletlenebb.

Ez igaz és kétségtelenül helytálló érvek alapján szoktunk küzdeni ipari engedményekért a Balkán-szerződés előkészítésénél. Küzdünk, de vajmi nehezen tudunk boldogulni, mert rövidlátó politikusaink minduntalan megkötik a lábukat, mihelyst ezek a keleti országok mezőgazdasági exportcikkeik számára kérnének valami engedményt. Boszniára ellenben, mint fogyasztási területre mindaz ráillik, ami a Kelet országait iparunk számára becsessé teszi. De a helyzet még annyivel kedvezőbb Boszniában a mi részünkre, mert még szerződésre, nehezen kicsíkarható tarifaredukcióra sincs szükségünk, hogy cikkeinket ott elhelyezhessük.

Minden ok megvan hát rá, hogy érdeklődéssel, figyelemmel, féltő gonddal csüngiünk Bosznián. Ne lássunk benne egy kopár pusztát, amelyen csak nagy távolságokban integet kutágas gyanánt egy-egy felüditő szubvenció-forrás. Privilegiumokkal nem fog megerősödni odalent a magyar kereskedelem és ipar. Boldogulásának feltételét nem a görbe hegyek országos kormánya, nem is a szábor tartja a kezében, hanem

a kereskedelem maga és legfeljebb még az itteni intéző körök, amelyek egész sereg változtatást tehetnek a forgalom és az igazgatás terén, amivel a magyar érdekeltek szekerét tolnák előre Bosznia kaeskarings útjain.

Jól esett ezeket elmondani ma, mikor piros fezek tarkítják a Belváros utcáit és Szerajevó színes, keleti képe felujul az emlékezetünkben.

Balkányi Kálmán